

LBRIS

We know
books

0 GENERATIE UIMITOARE

CUM SĂ FII UN REBEL
ÎNTR-O LUME PLINĂ
DE ECRANE

JONATHAN HAIDT
CATHERINE PRICE

ilustrații de CYNTHIA YUAN CHENG

Bookzone
BUCUREȘTI, 2026

Pentru copiii noștri și toți ceilalți rebeli ca ei

– J.H. și C.P.

Pentru copiii luminoși, creativi, inspiraționali
și uimitori ai noii generații și ai celor care vor
urma!

– C.Y.C

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

HAIDT, JONATHAN

O generație uimitoare / Jonathan Haidt, Catherine Price ; il.
de Cynthia Yuan Cheng. - București : Bookzone, 2026

ISBN 978-630-305-621-0

I. Price, Catherine

II. Cheng, Cynthia Yuan (il.)

159.9

Traducător: **Anca Marisac**

Redactor: **Roxana Samoilescu**

Grafician copertă: **Teodora Savu**

THE AMAZING GENERATION

Text written by Jonathan Haidt and Catherine Price

Copyright © 2025 by Jonathan Haidt

Graphic novel and other illustrations © 2025 by Cynthia Yuan Cheng

All rights reserved.

© Bookzone 2026, pentru prezenta ediție

Toate drepturile rezervate pentru limba română.

Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi stocată

sau reprodușă fără acordul editurii.

Editura Bookzone

Șoseaua Berceni nr. 104, sector 4, București

Comenzi și informații:

Telefon: 031-433.50.68

E-mail: office@bookzone.ro

www.bookzone.ro

CUPRINS

INTRODUCERE: Vrăjitorii lacomi și pietrele magice	2
PARTEA ÎNTÂI: Ascensiunea vrăjitorilor tech — și minciunile lor	17
PARTEA A DOUA: Secretele vrăjitorilor tech	51
Secretul nr. 1: Vrăjitorii tech nu vând aplicații — te vând pe tine	55
Secretul nr. 2: Aplicațiile „gratuite” pot costa mult	65
Secretul nr. 3: Vrăjitorii tech îți hăckuiesc creierul	85
Secretul nr. 4: Vrăjitorii tech îți rescriu creierul	107
Secretul nr. 5: Vrăjitorii tech știu că produsele lor sunt dăunătoare pentru copii	121
PARTEA A TREIA: Cum să fii un rebel	137
Cum să folosești tehnologia ca pe o <u>unealtă</u>	139
Cum să îți umpli viața cu prietenie reală, libertate și distracție	181
CONCLUZII: Viitorul tău este în mâinile tale	225
Resurse	230
Află mai multe	230
Mulțumiri	231

JAX

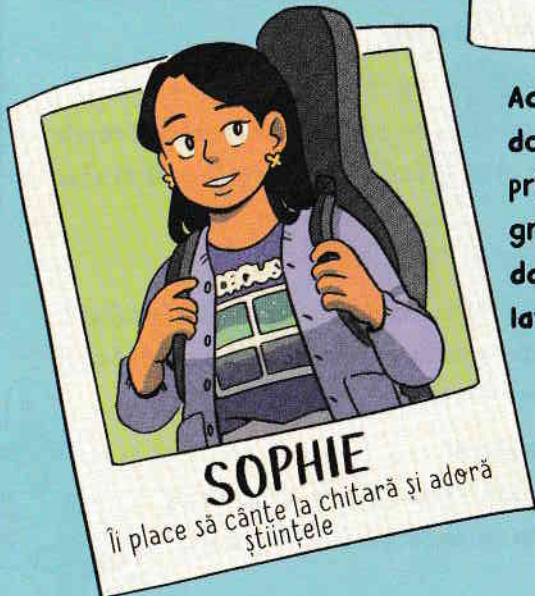
Îi place să patineze și să construiască

CALLIE

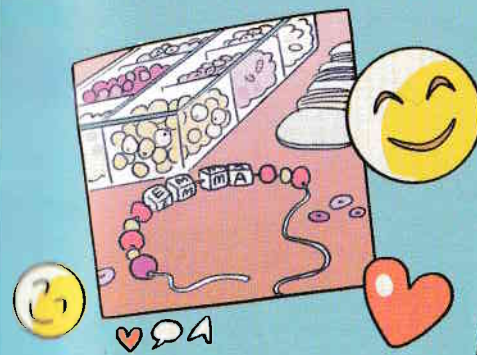
Îi plac natura și drumețiile

Această carte conține două cărți într-una: cartea principală și un roman grafic, care este ficțional, dar bazat pe fapte reale. Iată cum începe.

SOPHIE

Îi place să cânte la chitară și adoră științele

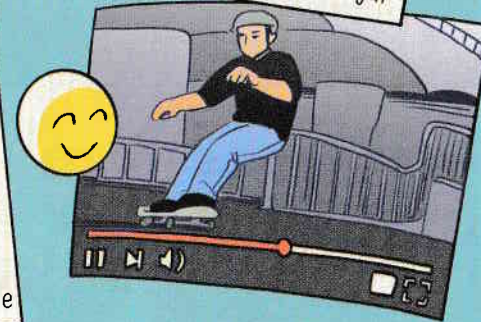
ALEX

Îi plac filmele amuzante și skatingul

EMMA

Îi plac fotografia și chestiile handmade

DAVID

Îi plac jocurile și să cânte la pian

Prima zi de școală

Bine ați venit!

Este cel mai nou model!
le-am spus părinților mei
că trebuie să aibă o
cameră foarte,
foarte bună.

Ah, eu tocmai am
primit vechiul
telefon al tatălui
meu.

Eu deja am
descărcat
câteva jocuri.

Al meu... pot
doar să sun
și să primesc
apeluri.

Salut,
băieți.

Heei, Callie! Aia
e un... telefon
cu clapetă?

Și eu am
rămas cu unul
plictisitor.

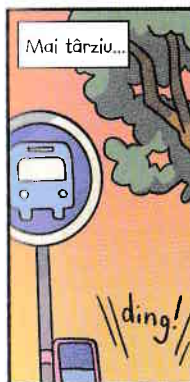
Mama spune că nu pot
avea un smartphone cel
puțin până la liceu.

Da, am încercat
să-mi conving
părinții și eu, dar
fără succes.

Hei, măcar
tu ai unul!

Încă trebuie să le cer
băieților din parcul de skate
să-mi împrumute telefoa-
nele. E atât de jenant...

OFFE...

Mai târziu...

ding!

Hei,
Emma!

Vrei să
mergem în
parc?

Callie!

Scuze, azi sunt
ocupată. Poate
altă dată?

Oh!
Da, bine...

...Pa.

În weekend...

Primul live!
Salut tuturor!

LIVE 15

alextheskater: hiii, Emma
alextheskater: îți spamez chatul acum
alextheskater: spamspamspam
not_david: hâhahaha
matt.r2k: preferatul meu e filtrul cu
cățeluș :) încearcă-!!

alextheskater: luăm covrigi
cu @em4ever!

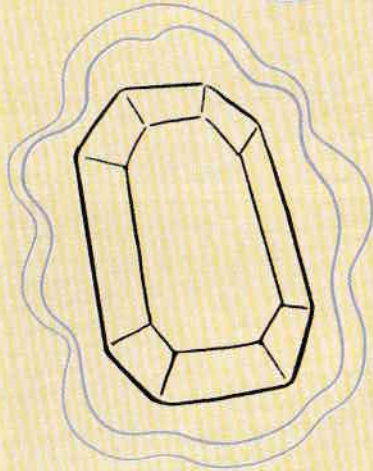
not_david 🍩 🍩 🍩

not_david: 5 victorii la rând.
încep să mă descurc destul
de bine

alextheskater: 🙌 🙌

em4ever: bine jucat!

M-am îndepărtat de familia mea și de prietenii din viața reală, alegând să acord prioritate prietenilor online mai presus de orice altceva. Dar cu cât mă simțeam mai conectată cu cineva de la celălalt capăt al țării, cu atât mă simțeam mai puțin conectată cu oamenii de lângă mine. – Mia, 19 ani

PARTEA ÎNTÂI

ASCENSIUNEA VRĂJITORILOR TECH - ȘI MINCIUNILE LOR

Îți poți imagina să pleci singur de acasă, să te întâlnești cu prietenii și să colinzi prin cartier ore întregi, în timp ce părinții tăi habar n-au unde ești?

Crezi sau nu, așa își petreceau timpul liber copiii de doar șapte-opt ani. Mulți părinți chiar își trimiteau copiii afară din casă, spunându-le: „Să vii acasă când se întunecă.”

Acest tip de joacă nesupravegheată și neplanificată nu era doar foarte distractivă, ci era și excelentă pentru copii, chiar dacă uneori se întorceau acasă cu julituri și vânătăi. Asta îi ajuta să învețe să rezolve probleme, să se înțeleagă cu ceilalți, să lucreze în echipă și să-și recapete echilibrul atunci când lucrurile nu ieșeau cum își doreau. Le dezvolta încrederea în sine și independența, pentru că aveau ocazia să-și testeze limitele și să învețe din greșeli și eșecuri.

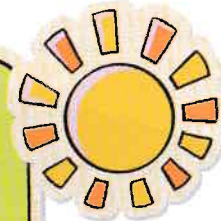
În weekenduri și după-amiezile din timpul săptămânii, eu și fratele meu petreceam ore întregi jucându-ne în curtea noastră din Maryland, alături de prietenii: jocuri de-a v-ați ascunselea cu reguli complicate, bătăi cu baloane cu apă și curse fără sfârșit. Toamna săream în grămezi de frunze, iar iarna aveam bătăi cu bulgări de zăpadă și făceam oameni de zăpadă. Când ploua, ne mutam jocurile în casă. Nu aveam telefoane și erau doar trei canale la TV.

— *Sophia, născută în 1986*

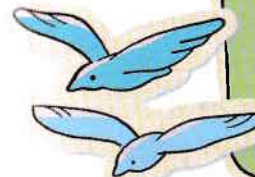
Când aveam nouă ani, eu și cel mai bun prieten al meu am construit o colibă în curtea din spate, din scânduri pe care le-am luat de pe un șantier, ca să ne putem ascunde de părinți și să ținem o rezervă de dulciuri. A fost grozav să avem un club secret, construit cu mâinile noastre.

— *Jon, născut în 1963*

Am crescut în New York, iar eu și prietenii mei ne jucam în leagăne sau pe barele de gimnastică din parc, ori inventam jocuri noi. Chiar și la șapte sau opt ani mergeam singură cu bicicleta până în Central Park, unde mă plimbam sau închiriam patine. Copiii mergeau acasă când se întuneca. Iubeam să am libertate.

— *Mary, născută în 1942*

ÎNCEARCĂ ASTA!

Întreabă-ți părinții sau bunicii ce obișnuiau să facă după-amiaza, când se întorceau de la școală, în weekenduri sau în vacanțele de vară. Care era activitatea lor preferată?

ȘTIAI CĂ?

Oamenii și mamiferele nu sunt singurele creaturi care se joacă. Oamenii de știință au observat comportamente jucăușe la tot felul de animale, de la păsări, la pești și reptile. De exemplu, puii de aligator au fost văzuți alunecând pe maluri noroioase, ca și cum ar fi tobogane acvatice!* Dacă atât de multe tipuri de animale își petrec tinerețea jucându-se, înseamnă că joaca este cu adevărat importantă.

*Pentru fiecare afirmație legată de cercetări sau știință, poți găsi sursa sau linkul la www.AmazingGeneration.com/.

Joaca te pune în „modul descoperire”

Joaca fără să te supravegheze cineva sau să îți spună ce să faci este importantă și dintr-un alt motiv — te pune în „modul descoperire”: o stare de spirit încrezătoare, curioasă și plină de energie, în

care te simți liber să îți asumi riscuri și să îți depășești limitele. De fiecare

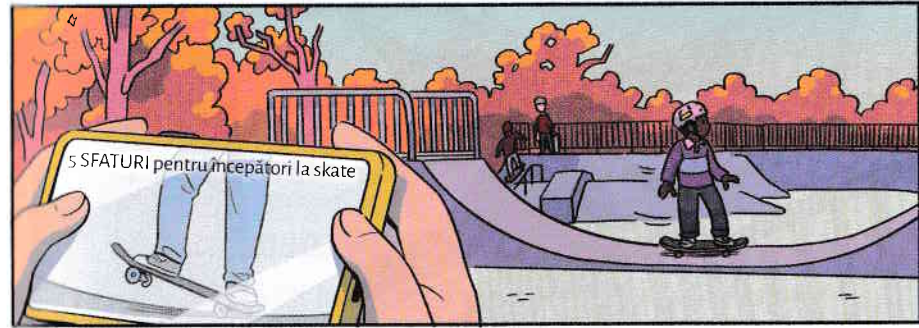
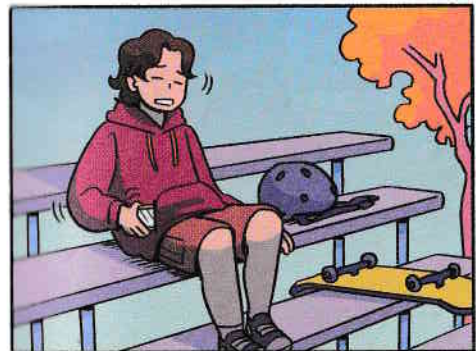
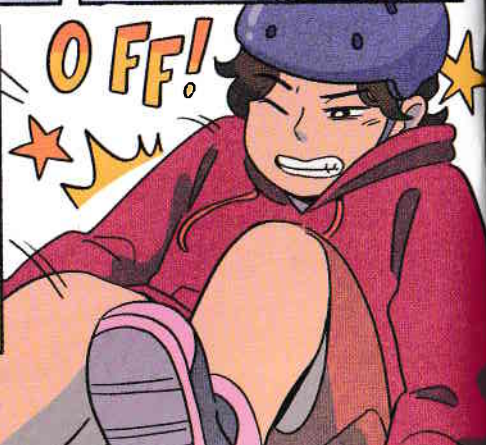
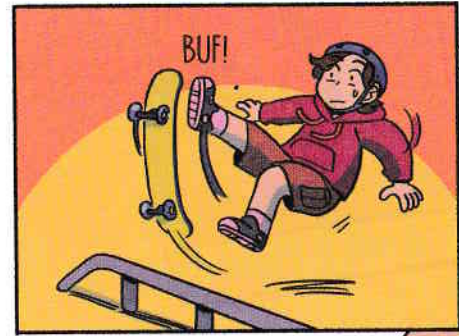
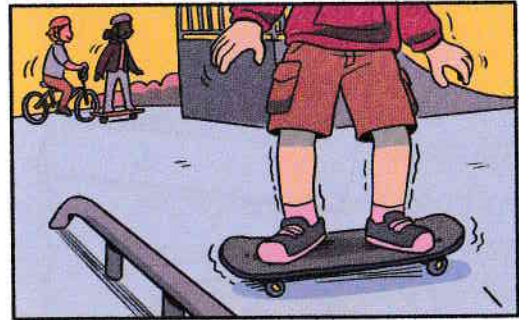
dată când încerci ceva nou sau provocator și reușești (sau chiar dacă nu reușești, dar îți revii), vei avea mai mult curaj să

încerci lucruri noi pe viitor. Iar dacă îți petreci mult timp în modul descoperire atunci când ești copil și adolescent, vei avea șanse mai mari să rămâi în el și ca adult.

We know books

Skate Park Hillside

De ce mulți copii din generația ta își petrec atât de puțin timp jucându-se afară cu prietenii și *mult* mai mult timp în casă, singuri — adesea pe ecrane? Cu alte cuvinte, de ce „copilăria bazată pe joacă” a fost înlocuită de „copilăria bazată pe telefon”?

Sunt multe motive, dar iată două dintre cele mai importante:

Din anii 1980, mulți părinți au început să fie tot mai îngrijorați să își lase copiii să se joace nesupravegheați afară. În parte, din cauza emisiunilor văzute la TV, părinții se temeau că străinii le-ar putea face rău copiilor, chiar dacă, în realitate, rata criminalității în SUA

a început să scadă brusc în anii 1990. Așa că i-au ținut mai mult în casă.

Între timp, ecranele au devenit tot mai atrăgătoare, mai numeroase... și mai adictive.

Această schimbare uriașă în modul în care copiii și adolescenții își petrec timpul se numește **Marea Rescriere a Copilăriei**.

